

Menys excuses i més feina

L'opció de rendir-se també existeix, però al cap de quinze dies comença a cansar

Foto: Frank Grace

La vida laboral ja les té, aquestes coses. Ho glossava molt bé l'enyorat Pepe Rubianes en aquella part del *Rubianes solamente* (<https://www.youtube.com/watch?v=bCMXuQKisyE>) que canta les excel·lències de la feina i l'obligació de matinar. Si vols guanyar-te el jornal, el despertador mana. Si vols arribar a final de mes -i això d'arribar a final de mes, avui en dia, ja és dir molt-, no hi ha *cinc minuts més* ni acoblament conjugal que valgui. Per poder viure, has de renunciar al son i començar a escalfar els músculs. Perquè després de la dutxa i el cafè, vindrà l'odissea. Sortir de casa, agafar el metro, fer un transbordament, canviar d'autobús i, potser llavors, arribar a la feina. Per fi. I tot plegat amb aquell baf de brutícia i fricció obligada amb altres ciutadans que Rubianes parodiava tan alegrement.

Quan una persona té un problema de mobilitat, suposo que ho intuïu, el recorregut guanya intensitat i emoció, perquè és pràcticament impossible fer-lo sense topar amb cap barrera arquitectònica. Estacions sense ascensor, desnivells a les andanes, autobusos amb la rampa espatllada, problemes per accedir a un seient reservat... És el pa de cada dia, un pa dur de rosegar, i si resulta que ens hem fet una fissura al dit del peu, la cosa és provisional i ens ho podem permetre, segurament, ens rendirem i agafarem la baixa quinze dies. El que sigui per no haver de superar un viacrucis de proves abans d'arribar a l'oficina.

De vegades passa, però, que la dificultat per moure'ns no té data de caducitat i va lligada a etiquetes molt àmplies, com ara *discapacitat* o *malaltia crònica*. L'opció de rendir-se i no treballar

també existeix, és clar, però us asseguro que, si la renúncia no és estrictament necessària per qüestions greus de salut, al cap de quinze dies comença a cansar. Llavors et despertes i et plantejes què n'has de fer, de la teva vida. Perquè resulta que tens 20, 30 o 40 anys i, encara que físicament facis la competència a un iaio octogenari, és evident que te'n queden un bon grapat per clavar queixalada al món.

Una possibilitat -de fet, pràcticament és una obligació- és apostar fort pels estudis, tenir l'ambició de ser una persona formada i competent en l'àmbit que sigui. Gairebé sempre, les persones amb mobilitat reduïda han de renunciar per motius evidents a les tasques que impliquen un esforç físic i, per tant, opten només a aquelles feines en què l'aportació és sobretot intel·lectual. No cal dir que, tot i la discriminació positiva a les universitats públiques, estudiar quan tens una discapacitat i has nascut lluny de la capital és caríssim. Cal un pis adaptat, un dineral per invertir en transport públic i taxis i, segons el cas, també cal una persona que pugui fer d'acompanyant. Però si ens situem en el panorama idíl·lic ?haver accedit a la universitat i haver obtingut un títol?, les coses continuen sent complicades.

En algun lloc del nostre cervell normavitzador, hi ha escrit que les persones amb discapacitat són poc productives. Ofereixen poca teca en l'àmbit social, econòmic, afectiu i sexual i, per descomptat, no sembla que tinguin gaire res a dir en el món laboral. En aquestes condicions, la llaminadura més atractiva que es pot mostrar a un cap de recursos humans es diu certificat de discapacitat. Concretament, es diu *exempcions econòmiques que el certificat dóna a l'empresa un cop comet la temeritat d'haver contractat un pobre esguerradet*.

D'acord, molt bé. És una manera d'aconseguir feina. Però de ben segur que els empresaris que practiquen la doctrina del certificat alleujaconsciències no s'han aturat a pensar ni un segon en la persona (ni en l'autoestima de la persona) que contracten. Senzillament, no hi ha persona, no hi ha cervell, no hi ha empatia, no hi ha coneixement. A la doctrina del certificat alleujaconsciències només hi ha factures, molta pressa i molts números.

Una de les grans pors dels empresaris a l'hora de contractar persones amb discapacitat són les baixes reiterades. Sí, és cert, hi ha èpoques de la vida més o menys llargues en què els dolors crònics o els brots et converteixen en una ànima jove amb cos d'octogenari -i que em perdonin els octogenaris l'obsessió a posar-los d'exemple-. La por, fins a cert punt, és comprensible. Però no ha de servir d'excusa per dir que no sistemàticament, no ha de ser en cap cas un coixí per negar-se a buscar alternatives. Les alternatives hi són, existeixen. Potser el teletreball, l'opció de fer feina des de casa, és una de les més efectives.

La seqüència de llevar-se al matí, per descomptat, ha de ser la mateixa. S'ha de ser estricte amb l'horari, però ?primer punt a favor? treballar des de casa estalvia tot l'episodi de friccions i barreres arquitectòniques que narràvem al principi. Si la teva feina consisteix a estar assegut i a escriure davant d'un ordinador, ja et pot atacar un dolor articular al dit del peu o una tendinitis a l'engonal que, després de l'analgèsic de torn, estàs perfectament capacitat per treballar. La feina a distància també té inconvenients, és clar. Xucla tota la dimensió social -la relació amb els companys, les converses quotidianes- i t'obliga a buscar un pla B per fer forat a la vida no virtual de qui treballa amb tu. Establir un dia a la setmana per fer un àpat plegats pot ser, per exemple, una bona manera de mantenir vius els vincles.

I per què coi escric això? Potser moltes vegades us heu preguntat com és la redacció de Catorze. Doncs bé, en aquesta casa treballem sovint a distància, i no menteixo si us dic que, en gairebé mig any, he trepitjat tres cops el despatx que ens fa de redacció. Que aquests sis mesos hagin coincidit amb la pitjor etapa de la meva vida pel que fa a mobilitat -suposo que ja us n'heu adonat, però sóc del gremi de joves octogenaris- no ha tingut cap importància, perquè ja hi ha qui trepitja carrer en lloc meu. Igualment, els articles surten, els tuits es repiulen, les llistes es comparteixen.

Sí. Es pot treballar sense presses, mirant la gent als ulls, sense prejutjar-la. Es pot preguntar

clarament què podem aportar i què no, però no es pot donar mai per feta la resposta. No tot són números, factures i exempcions econòmiques. O això m'agradaria pensar. Potser sí que, segons com, ?el trabajo dignifica?, amb el permís de Pepe Rubianes. Demà al matí, en comptes de cinquanta companys de metro, m'esperaran cinquanta mails. Dimecres ja quedarem per dinar amb tots els inquilins de la casa i comentarem com ho podem fer per sorprendre els lectors de Catorze, que, com nosaltres, no es veuen però sempre hi són.